

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **D. B.**, zastoupen Mgr. Václavem Slukou, advokátem se sídlem Koněvova 1715/128, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2017, č. j. OAM-127/ZA-ZA06-P10-R2-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2020, č. j. 2 Az 95/2017-55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci, advokátovi Mgr. Václavu Slukovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **6.800 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Dne 20. 4. 2011 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že dne 1. 4. 2011 opustil Kyrgyzstán z důvodu obav z pomsty ze strany syna bývalého ministra vnitra Kyrgyzstánu za fyzické napadení jeho otce během veřejného vystoupení ve městě Talas dne 6. 4. 2010. K této události upřesnil, že dne 6. 4. 2010 zorganizovala opozice a odpůrci vládní politiky prezidenta Bakijeva protestní shromáždění. Žalobce se sedmi společníky během tohoto shromáždění napadl ministr vnitra Kyrgyzstánu Moldomuse

Kongantijeva a vyhnali ho před dav lidí před budovou regionální správy. V důsledku fyzického napadení žalobcem a jeho skupinou a následného napadení davem utrpěl ministr těžká zranění. Žalobce upřesnil, že tato skupina vznikla proto, aby znemožnila ministrově atakovat lid během shromáždění na náměstí ve městě Talas, a motivem byla finanční pobídka od jejich trenéra bojových sportů, kterého žalobce potkal na shromáždění. Po přibližně 3 až 4 měsících přijel do města Talas syn bývalého ministra vypořádat se s pachateli, kteří zbili jeho otce. Dvě osoby ze skupiny přátel žalobce, kteří napadli ministra, byly údajně vyvezeny mimo město, kde byly zbity. Jedna z nich zemřela, druhá pak měla být nalezena ve vážném stavu. Ze strany rodičů zbitých osob byl žalobce upozorněn, že by i s přáteli měl zmizet, protože další obětí by se mohli stát oni. Po tomto incidentu žalobce společně s dalšími třemi osobami odjel do města Biškeku, kde si našli nájemní byt a práci. Po jistém čase však byli napadeni skupinou mužů, ale podařilo se jim utéci. Po neúspěšné žádosti o pomoc na úřadě politické strany Bílý orel (Ak Shumkar) žalobce s přáteli odjel do Moskvy a odtud do ČR.

[2] Dne 6. 12. 2012 žalobce uvedl, že se v ČR oženil a narodilo se mu dítě. Ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany doplnil, že dva z jeho přátel byli odsouzeni, jeden dle žalobce zmizel. Mladší bratr bývalého ministra pracuje jako prokurátor a vyhrožuje mu, že může dostat trest jako jeho přátelé. Žalobce se označil jako autorita mladíků, kteří ministra zbili, a z tohoto důvodu vyjádřil obavu z návratu do země. Dne 2. 10. 2013 pak žalobce upřesnil, že syn bývalého ministra pracuje na prokuratuře a zabývá se pátráním po jeho osobě, k čemuž žalobce dospěl na základě skutečnosti, že jeho přítel obdržel předvolání z prokuratury, tento přítel se po nehodě svého otce vrátil do Kyrgyzstánu a v současné době nemá žalobce o jeho pobytu žádné informace. Předvolání žalobce na prokuraturu dle jeho slov převzali jeho rodiče v roce 2010 již v době jeho nepřítomnosti.

[3] Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2013, č. j. OAM-127/ZA-ZA06-P10-2011, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu ve smyslu § 12, § 13, § 14, § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť v případě žalobce neshledal naplnění zákonných důvodů pro její udělení.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze („městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 27. 5. 2014, č. j. 1 Az 20/2013-45, zamítl. Na základě kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39, zrušil rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Nejvyšší správní soud dospěl v dané věci k závěru, že žalovaný dostatečně nezhodnotil důvody pro udělení doplňkové ochrany žalobci dle § 14a zákona o azylu, konkrétně že žalovaný dostatečně nepřihlédl k některým žalobcem uváděným skutečnostem a přehlédl některé skutečnosti plynoucí ze zpráv, které se týkají situace v zemi původu žalobce, resp. je nesprávně vyhodnotil. Zároveň však Nejvyšší správní soud konstatoval, že s ohledem na jednání žalobce spočívající ve fyzickém napadení tehdejšího ministra vnitra bude na žalovaném, aby se dále zabýval i tím, zda se na žalobcův případ nevztahuje vylučující klauzule obsažená v § 15a zákona o azylu, a to zejména § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, podle kterého doplňkovou ochranu podle § 14a nebo § 14b zákona

o azylu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, spáchal zvláště závažný zločin.

[6] V dalším řízení žalovaný opětovně posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnutím ze dne 13. 10. 2017, č. j. OAM-127/ZA-ZA06-P10-R2-2011, žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu. Konstatoval, že doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit. V pokračujícím řízení přistoupil žalovaný k provedení svědecké výpovědi manželky žalobce paní T. N. a opatřil si aktuální informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Kyrgyzské republice.

II. Posouzení věci městským soudem

[7] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou městský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[8] Městský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že důvody žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Ze správního materiálu vyplývá, že v průběhu celého řízení žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil žádnou skutečnost, která by odůvodňovala udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Žádnou konkrétní skutečnost, která by dle žalobce mohla či měla odůvodňovat udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, přitom žalobce neuvedl a nespecifikoval ani v žalobě. Městský soud konstatoval, že závěr žalovaného o neudělení azylu žalobci dle § 12 a násl. zákona o azylu je založen na skutečnostech a informacích majících podklad ve spisovém materiálu, je dostatečně, řádně a přezkoumatelně odůvodněn, přičemž soud tento závěr považuje za správný a v souladu se zákonnou úpravou i s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, včetně zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39. Z důvodu, že se žalobce dopustil jednání, které lze považovat za vážný zločin ve smyslu zákona o azylu, není v souladu s § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu možné žalobci udělit doplňkovou ochranu.

III. Obsah kasační stížnosti

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

[10] Stěžovatel uvedl, že bývalý ministr vnitra Kyrgyzské republiky, na nějž stěžovatel fyzicky útočil, je stále živ a zdrav a dle informací stěžovatele obdržel nedávno státní vyznamenání, takže jeho pozice ve společnosti je podobná jako v roce 2010, kdy se útok stal. Příbuzní bývalého ministra stěžovateli vyhrožovali smrtí, protože stěžovatel dostal peníze od své politické strany s názvem Ak-Šumkar za útok na tohoto ministra. Stěžovatel se rétoricky táže: „Kdyby se stala taková událost v ČR, prošlo by vyhrožování smrtí tomu, kdo vyhrožoval? Neplatí snad v ČR demokratické pravidlo, že tyranovi se lze vzepřít i silou?“ Stěžovatel spatřuje podjatost městského soudu v tom, že jeho čin proti ministrovi

vnitř i za výše popsaných okolností považoval za závažný trestný čin. Za tento svůj čin nebyl stěžovatel souzen nebo odsouzen. Úvaha městského soudu je tedy nezákonná, neboť nectí presumpci neviny stěžovatele. Útok proti úřední osobě byl veden z odůvodnitelných či omluvitelných důvodů a pohnutek a následky útoku byly malé (bývalý ministr vnitra ještě téhož dne uskutečnil interview v televizi, takže šlo jen o lehké ublížení na zdraví úřední osoby). Zástupce stěžovatele k tomu uvádí, že na základě svých poznatků z advokátní praxe v ČR by v takovém případě byl ze strany soudu uložen trest při dolní hranici trestní sazby pro trest odnětí svobody. Stěžovatel ani jeho zástupce proto nechápe, jak mohl městský soud pouze na základě své domněnky o „závažném zločinu“ rozhodnout v neprospěch stěžovatele, kterého mohou v jen naoko demokratickém Kyrgyzstánu klidně i zabít, pokud by se vrátil do této země. Stěžovatel se domnívá, že jde o „chodbové myšlení“ soudu. Zástupce stěžovatele k tomu dodává, že stěžovatel tím zřejmě myslí slovní obrat „s klapkami na očích“.

[11] Stěžovatel má za to, že nikdo v jeho postavení nemůže být vyhoštěn zpět do své vlasti, pokud mu v ní hrozí nebezpečí smrti či závažné újmy na zdraví, což je jeho případ. Náleží mu mezinárodní ochrana na dobu dvou let nejméně. Kyrgyzská republika je demokratická jen navenek. Ve skutečnosti tam rozhodují o všem rodinné klany. Vyhrůžka smrti stěžovateli členem klanu za ublížení na zdraví vysoce postavené osoby, která celý klan zaštiťovala svým postavením ve vládnoucí garnituře a chce ukázat svou „autoritu“ v autoritářském režimu, je jistě až nepředstavitelně závažná. Stěžovateli v případě návratu do vlasti vskutku hrozí smrt či těžké ublížení na zdraví. Stěžovatel se proto již do své rodné země nikdy nevrátí, i kdyby měl odejít do jiné země, než je Česká republika, kde našel svou novou demokratickou vlast. Městský soud vzhledem ke své podjatosti z tohoto hlediska vůbec nezvažoval postup podle § 12 a § 14 zákona o azylu.

[12] Domněnce stěžovatele, že městský soud byl při rozhodování v jeho věci podjatý, nasvědčuje i fakt, že stěžovatel požádal prostřednictvím svého zástupce, aby bylo u městského soudu vedeno veřejné jednání za jeho přítomnosti. Městský soud však této žádosti stěžovatele nevyhověl a rozhodl ve věci pouze písemně rozhodnutím bez jednání.

[13] Stěžovatel má dále za to, že městský soud se jen velmi málo zabýval otázkou rodinného zázemí stěžovatele na území ČR a tím i otázkou, zda by neposkytnutím stěžovateli mezinárodní ochrany neutrpěl výrazně občan či rezident Evropské unie, který je s ním v příbuzenském poměru. Manželka stěžovatele a jeho dvě nezletilé děti mají na území ČR trvalý pobyt. Stěžovatel podle sdělení zástupce údajně pracuje jako směnárník. V době před coronavirovou krizí byl s přehledem hlavním živitelem své čtyřčlenné rodiny. Skutečnosti týkající se vazeb na rezidenty EU hodlal stěžovatel doložit městskému soudu při jednání, které žádal a nadále žádá. Městskému soudu chtěl předložit oddací list a rodné listy svých dětí, jakož i doklady osvědčující jejich trvalý pobyt v ČR. Pokud bude kasační stížnosti stěžovatele vyhověno, žádá tímto výslovně o změnu soudce při opětovném projednání věci, neboť zmíněné podklady chce stěžovatel předložit soudci dosud nezúčastněnému a tím i zaručeně nepodjatému a objektivnímu.

IV. Vyjádření žalovaného

[14] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že postupoval v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, případně zamítl pro její nedůvodnost.

[15] V nynějším správním řízení důvodnost stěžovatelovy žádosti řádně posoudil jak z hlediska § 12 písm. a) a § 12 písm. b), tak i § 14 zákona o azylu. S odkazem na konkrétní zjištěné skutkové okolnosti byl mj. nucen konstatovat, že stěžovatelův útok na ministra vnitra nebyl motivován naplněním podmínek pro uplatnění práva na odpor. Na pozadí dostatečného množství shromážděných podkladových informací pak s patřičným odůvodněním stěžovatelovo tvrzení o přetrvávajícím vlivu bývalého ministra vnitra a jeho rodiny na fungování kyrgyzských složek, popřípadě činnost justice v souvislosti s vyšetřováním trestní odpovědnosti osoby stěžovatele shledal nepodloženým a spekulativním. Pominuta nezůstala ani vazba k rodinným příslušníkům stěžovatele, kteří v ČR pobývají, nicméně mají částečné zázemí i v Kyrgyzstánu, kde v minulosti rovněž pobývali.

[16] V souladu s názorem vyjádřeným ve shora uvedeném zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu správní orgán znovu posoudil zjištěné skutečnosti a dospěl k závěru, že v stěžovatelově případě jsou naplněny podmínky k aplikaci vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy konstatoval důvodné podezření, že stěžovatel spáchal zvláště závažný zločin. Naplnění podmínek k postupu dle tohoto ustanovení správní orgán ve svém rozhodnutí zřetelně, přezkoumatelným způsobem odůvodnil. Vzhledem k tomu nebyl správní orgán povinen dále zjišťovat případnou existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Konstatování stěžovatele, že mu měla být udělena mezinárodní ochrana minimálně na dva roky, tudíž postrádá jakékoli reálné opodstatnění.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

a) K přípustnosti a přijatelnosti kasační stížnosti

[17] Kasační stížnost je včasná (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a podaná osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), která je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Ačkoliv se jedná o kasační stížnost proti rozsudku, jímž městský soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno, nejedná se kasační stížnost nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39, zrušil rovněž původní rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2013. Žalovaný následně doplnil dokazování a ve věci dne 13. 10. 2017 vydal nové rozhodnutí, které městský soud na základě žaloby nově přezkoumal (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2009, č. j. 8 As 25/2009-66). Kasační stížnost proti rozsudku městského soudu je tedy přípustná.

[19] S ohledem na skutečnost, že daná věc se týká udělení mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud dále otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s.

[20] Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*. O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvádí důvody, pro které by jeho kasační stížnost měla být shledána přijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti však plyne, že stěžovatel v dané věci namítá zásadní pochybení městského soudu (nekonání požadovaného jednání), jež by mohlo mít dopad do jeho hmotně právního postavení (zejména ve vztahu k posouzení skutečných důvodů jeho pronásledování a z toho plynoucí neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany podle zákona o azylu). Toto pochybení nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[22] Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[23] Kasační stížnost není důvodná.

b) K nekonání ústního jednání a podjatosti soudce

[24] Stěžovatel namítá, že v řízení u městského soudu požadoval konání veřejného jednání, kterého se chtěl zúčastnit a soudu předložit oddací list a rodné listy svých dětí, jakož i doklady osvědčující jejich trvalý pobyt v ČR. Městský soud přesto rozhodl bez nařízení jednání.

[25] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. *[s]oud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevysloví-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.*

[26] Nejvyšší správní soud ve spisu městského soudu ověřil, že ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání. Postup městského soudu byl však plně v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Přípisem ze dne 4. 7. 2018, č. j. 2 Az 95/2017-52, adresovaným ustanovenému zástupci, byl stěžovatel poučen ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., že soud může rozhodnout o věci samé bez

jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Stěžovatel byl současně vyzván, aby v případě, že požaduje nařízení jednání, sdělil tuto skutečnost městskému soudu ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy. Stěžovatel na výzvu městského soudu nijak nereagoval. Za této situace se uplatní věta druhá § 51 odst. 1 s. ř. s., podle níž je souhlas s rozhodnutím věci samé bez jednání udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. O této skutečnosti byl stěžovatel v přípisu ze dne 4. 7. 2018 poučen.

[27] Ani v textu samotné žaloby a jejího doplnění, včetně textu dalších sdělení zástupce stěžovatele adresovaných městskému soudu, požadavek na konání ústního jednání nebyl výslovně formulován.

[28] Je sice pravdou, že v doplnění žaloby ze dne 7. 5. 2018 zástupce navrhuje výslech stěžovatele. Tento výslech však zástupce stěžovatele zmiňuje toliko v souvislosti se skutečností, že před doplněním žaloby neměl možnost její obsah konzultovat se svým klientem. V závěru doplnění žaloby zástupce žádal městský soud o prodloužení lhůty pro doplnění žaloby, a to o 15 dnů s tím, že se v průběhu této doby pokusí spojit se svým klientem a zjistit jeho stávající stanovisko, které se od podání žádosti o ustanovení zástupce ze dne 22. 12. 2017 mohlo změnit. Ačkoliv městský soud na tuto žádost výslovně nereagoval, z obsahu soudního spisu a průběhu řízení je zřejmé, že stěžovatel měl dostatek času i příležitostí své stanovisko městskému soudu sdělit. Shora uvedená výzva podle § 51 odst. 1 s. ř. s. byla zástupci stěžovatele adresována dne 4. 7. 2018 a do datové schránky doručena dne 22. 7. 2018, tj. až po doplnění žaloby podáním ze dne 7. 5. 2018. Stěžovatel na tuto výzvu nijak nereagoval. Městský soud ve věci rozhodl rozsudkem až dne 28. 4. 2020. Námitka stěžovatele týkající se nekonání požadovaného jednání proto není důvodná.

[29] Nadto Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutečnosti, které chtěl stěžovatel v řízení o žalobě městskému soudu doložit oddacím listem, rodnými listy svých dětí, jakož i doklady o jejich trvalém pobytu v ČR, nebyly v projednávané věci sporné. Jak městský soud, tak i žalovaný se rodinnou, sociální i ekonomickou situací stěžovatele zabývali (viz bod 25 rozsudku městského soudu). Ve správním řízení žalovaný zjistil, že manželka stěžovatele i s jejich nezletilými dětmi opakovaně vycestovala do Kyrgyzstánu a doposud tam žádné problémy neměla. Dětem byly vydány kyrgyzskými státními orgány cestovní pasy, na území Kyrgyzstánu pobývaly několik měsíců u prarodičů, mají tam také část rodinného zázemí. Z uvedeného tedy nelze usuzovat na reálnou obavu členů rodiny v souvislosti s obavami stěžovatele.

[30] Nedůvodná je rovněž námitka, i když nijak blíže neodůvodněná, v níž stěžovatel tvrdí, že ve věci rozhodoval „podjatý soud“. Přípisem ze dne 4. 7. 2018, č. j. 2 Az 95/2017-52, byl stěžovatel poučen, že ve věci bude rozhodovat specializovaná samosoudkyně. Stěžovatel byl rovněž poučen o možnosti podat námitku podjatosti, tu však v řízení před městským soudem neuplatnil. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že podjatost samosoudkyně stěžovatel spatřuje ve skutečnosti, že jeho žaloba byla zamítnuta, tj. posouzena v jeho neprospěch. Podle § 8 odst. 1 věty druhé s. ř. s. však *[d]ůvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech* (k tomu ostatně srov. rovněž usnesení ze dne 6.

8. 2020, č. j. Nao 103/2020-48, kterým Nejvyšší správní soud rozhodl o námitce podjatosti stěžovatele v probíhajícím kasačním řízení).

c) K důvodům neudělení azylu a doplňkové ochrany

[31] Důvody pro udělení azylu podle § 12 a násl. zákona o azylu a doplňkové ochrany, jakož i podmínkami pro uplatnění vylučující klauzule v § 15a zákona o azylu se Nejvyšší správní soud ve vztahu ke stěžovateli již v podrobnostech zabýval v rozsudku ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39. Kasační soud pro stručnost na tyto závěry odkazuje (viz část VI. C zrušujícího rozsudku). Městský soud rozhodnutí žalovaného přezkoumal ve světle těchto závěrů a Nejvyšší správní soud se s jeho posouzením ztotožňuje.

[32] Stěžovatel v kasační stížnosti závěry městského soudu a žalovaného rozporuje toliko v obecné rovině, zejména opětovně namítá, že mu v zemi původu hrozí nebezpečí smrti či závažné újmy na zdraví, a proto mu „náleží mezinárodní ochrana na dobu nejméně dvou let“. Nesouhlasí rovněž se závěry městského soudu ohledně použití vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu. Námitky stěžovatele nejsou důvodné.

[33] Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem městského soudu i žalovaného, že důvody žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jako pronásledování podle § 12 písm. a) zákona o azylu nelze hodnotit případné jednání fyzických osob motivované osobní pomstou syna napadeného bývalého ministra vnitra, neboť k takovému jednání nedošlo v přímé souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod stěžovatele. Stěžovatel byl sice zřejmě účastníkem demonstrace, popisované skutečnosti jsou však následkem jeho vlastního násilnického chování, k němuž nedošlo za vypjaté situace vlastního ohrožení či během nepokojů. Jednalo se o aktivní jednání stěžovatele jako člena osmičlenné skupiny sportovců (praktikujících bojové sporty), tedy osob bezpochyby fyzicky zdatných, vůči jedné osobě staršího věku bez větší šance se napadení adekvátně bránit. Pobídkou k tomuto jednání byla navíc přislíbená finanční odměna. V daném případě nelze útok na ministra považovat z důvodu nenaplnění podmínek ani jako uplatňování práva na odpor dle čl. 23 Listiny základních práv a svobod, coby jednoho z politických práv. V řízení také nebylo zjištěno, že by státní orgány země postupovaly vůči stěžovateli jakkoli neadekvátně či nepřiměřeně tvrdě a nespravedlivě právě z důvodu samotné účasti stěžovatele na demonstraci v Talasu či projevení jeho vlastního názoru nebo nesouhlasu vůči politice státu. Případné trestní řízení stěžovatele pro jeho aktivní podíl na zcela záměrném ublížení na zdraví nelze označit za pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

[34] K důvodům udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu stěžovatel nad rámec námitek vypořádané Nejvyšším správním soudem již v bodu 29 výše nic dalšího neuvádí.

[35] K vylučující klauzuli podle § 15a zákona o azylu, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 Azs 104/2014-39, uvedl, „že s ohledem na jednání stěžovatele spočívající ve fyzickém napadení tehdejšího ministra Kongantijeva se bude nutné dále zabývat rovněž tím, zda se na stěžovatelův případ nevztahuje vylučující klauzule obsažená v ust. § 15a zákona o azylu, a to zejména § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, podle kterého doplňkovou

ochranu podle § 14a nebo § 14b zákona o azylu nelze udělit, i když budou zjištěny důvody uvedené v § 14a zákona o azylu, avšak je důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, spáchal zvlášť závažný zločin.“ K pojmu „vážný zločin“ již městský soud odkázal na rozsudek ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-30, č. 3546/2017 Sb. NSS, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že pojem „vážný zločin“ podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je autonomním pojmem azylového práva a je třeba jej vykládat s přihlédnutím k významu, jaký mu přikládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice) a Úmluva o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.). Závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na skutečnost, že byl odsouzen za spáchání činu, jenž je ve vnitrostátním trestním právu kvalifikován jako zvlášť závažný zločin, nýbrž je vždy třeba posoudit individuální okolnosti případu.

[36] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem městského soudu, že tuto podmínku žalovaný splnil. Kromě uvedení skutkové podstaty trestného činu a trestní sazby včetně konstatování, že dle českého trestního zákoníku se jedná o zvlášť závažný zločin, se zabýval i samotnou povahou a závažností jednání stěžovatele a vzal v úvahu množství závažných přitěžujících okolností. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný veškeré své úvahy, jež ho vedly k závěru o tom, že stěžovatelovo úmyslné násilné jednání vůči bývalému ministru vnitra lze považovat za vážný zločin ve smyslu v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, řádně uvedl a svůj závěr dostatečně a přezkoumatelně odůvodnil. Jak uvedl již městský soud, úmyslné násilné jednání vůči bývalému ministru se stěžovatel dopustil jako mladý, fyzicky zdatný muž, zcela aktivně a dobrovolně, nikoliv pod tlakem jiných tíživých okolností či jednání směřujících k jeho osobě. Surového útoku se účastnil z vlastní iniciativy na základě finanční pobídky svého trenéra, a to proti neozbrojenému politikovi staršího věku. Za vážný zločin lze uvedené jednání stěžovatele považovat rovněž s ohledem na rozmezí trestní sazby daného trestného činu a také s ohledem na skutečnost, že se jedná o úmyslný trestný čin proti zdraví, přičemž zdraví poškozeného bylo tímto činem poškozeno.

[37] V průběhu řízení o udělení azylu byl zjištěn důvod vylučující udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Za této situace již správní orgán nebyl povinen dále zjišťovat případnou existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007-119, č. 2174/2011 Sb. NSS.

VI. Závěr a náklady řízení

[38] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[39] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů

řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[40] Usnesením ze dne 29. 3. 2018, č. j. 2 Az 95/2017-37, Městský soud v Praze ustanovil stěžovateli zástupcem pro řízení advokáta Mgr. Václava Sluku. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. toto zastoupení trvá i v řízení o kasační stížnosti. Odměnu advokáta včetně hotových výdajů platí v takovém případě stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby (další porada s klientem ze dne 11. 5. 2020 přesahující hodinu) ve výši 2 x 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 citované vyhlášky).

[41] Nejvyšší správní soud přihlédl ke skutečnosti, že před doplněním žaloby se porada ustanoveného zástupce se stěžovatelem neuskutečnila, tudíž advokátem doložená porada dne 11. 5. 2020 ohledně obsahu kasační stížnosti byla potřebnou konzultací se stěžovatelem, a proto ji soud zohlednil ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu. Soud nesouhlasí s ustanoveným zástupcem, že se s ohledem na použití cizího jazyka jednalo o mimořádně obtížný úkon ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu. Jak advokát sám doložil, ruským jazykem mluví plynule, již z tohoto důvodu se nemohlo jednat o mimořádně obtížný úkon. Soud rovněž neuznal další poradu zástupce se stěžovatelem přesahující jednu hodinu ze dne 9. 7. 2020, která se měla týkat podání námítky podjatosti v řízení o kasační stížnosti. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy poskytování odměny ustanovenému advokátovi, kdyby si mohl nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů právní služby (ať už jde o další poradu s klientem přesahující jednu hodinu, či o další úkony), jejichž přínos pro účastníka řízení, kterého advokát zastupuje, není vůbec zřejmý. Vzhledem ke znění § 8 odst. 1 věty druhé s. ř. s. muselo být ustanovenému zástupci stěžovatele zřejmé, že se jedná o zcela marný úkon, který navíc nebyl nijak relevantně odůvodněn (viz usnesení NSS ze dne 6. 8. 2020, č. j. Nao 103/2020-48). Přínos této další porady pro klienta není zřejmý. Totéž platí pro tvrzenou poradu ze dne 15. 11. 2020. Žádné z ní vzešlé podání, kromě informace o jejím konání, soudu nebylo doručeno. Odměna proto činí celkem 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu